

zadevah *Krivolapov proti Ukrajini* z dne 2. 10. 2018 in *Turyev proti Rusiji* z dne 11. 10. 2016). V zadevi *Arrigo in Vella proti Malti* z dne 10. 5. 2005 je ESČP presojalo položaj, ko je ministrski predsednik na tiskovni konferenci izjavil, da sta pritožnika kriva storitve kaznivih dejanj, čeprav je bila preiskava še v teku. Malteško ustavno sodišče je v vzporednem civilnem postopku ugotovilo obstoj kršitve domneve nedolžnosti, zaradi česar so pritožniki pred ESČP zahtevali ustavitev kazenskega postopka. ESČP je presodilo, da je bilo za odpravo kršitve domneve nedolžnosti dovolj, da je Ustavno sodišče ugotovilo tovrstno kršitev in da so bili organi pregona s takšno ustavnosodno odločitvijo seznanjeni.

Kot vidimo, je stališče EKČP oziroma minimalni vseevropski standard varstva domneve nedolžnosti in pravice do nepristranskega sojenja ta, da so vnaprejšnje javne izjave visokih predstavnikov izvršne oblasti glede odločitev, o katerih lahko presoja zgolj sodišče, lahko potencialno problematične. Že zato bi si navedbe ustavnega pritožnika v tem delu zaslužile resno, celovito presojo v okviru sprejema ustavne pritožbe. Ne drži, da je očitno, kot to po moji oceni napačno argumentira večina, da naj takšne izjave ministra ne bi mogle vplivati na odločitev sodišča, saj da je minister izrecno dodal, da ne govori o krivdi ali nedolžnosti pritožnika, ampak torej "zgolj" o tem, da bo osebno poskrbel za to, da sodniki Višjega sodišča, ki so takrat presojali pritožnikovo pritožbo na prvostopenjsko obsodbo, prvostopenjske obsodbe ne bodo razveljavili. S tako neposredno in odkrito napovedjo je minister sporočil ravno to, da naj si sodniki Višjega sodišča prvostopenjske obsodilne sodbe ne drznejo razveljaviti, sicer bodo deležni sankcij. Poleg slednjega je napovedal, da bo sam podvzel ukrepe, da do razveljavitve ne bo prišlo. Kontekst je bil torej ta, da če bi Višje sodišče prvostopenjsko sodbo razveljavilo, bi zadeva s precejšnjo verjetnostjo zastarala, pritožnik pa bi ostal nedolžen. Ministrove izjave o tem, da razveljavitve za sodnike ne sme biti možnost, torej ne le predstavljajo določen pritisk, ki bi ga bilo treba meritorno presojati, ampak prav tako – hočeš nočeš – v resnici tudi niso povsem nedolžne glede arbitriranja o pritožnikovi krivdi. In to ne glede na to, kako hitro je nato minister, morda zavedajoč se potencialne spornosti svojih izjav, hitel dodajati, da se s tem ne opredeljuje vnaprej do pritožnikove krivde. A je neizpodbitno, da je v nekem delu prav to storil. Morebitna razveljavitve prvostopenjske sodbe na Višjem sodišču, k prepovedi česar je pod grožnjo sankcij (da "bodo letele glave") minister pozval, bi pomenila prav to – pritožnikovo pravnomočno in za vselej zavarovano nedolžnost zaradi zastaranja.

Ne trdim vnaprej, da je do kršitve zgoraj predstavljenega minimalnega standarda iz EKČP gotovo prišlo, ocenjujem pa, da bi o tako težkem vprašanju (*close case*) Ustavno sodišče vsekakor moralo meritorno temeljiteje presojati. To pomeni, da bi Ustavno sodišče najmanj v tem delu (a ne izključno v tem delu) moralo ustavno pritožbo vzeti v obravnavo. Le temeljita meritorna analiza bi na koncu lahko pokazala, ali je v primerih takšnih izjav visokih predstavnikov izvršne veje oblasti lahko kršena nepristranskost sojenja v povezavi z domnevo nedolžnosti.